

Musik for tasteinstrumenter. "Voigtlander-tabulaturet" / udg. af Henrik Glahn. Musik i Danmark på Christian IV's tid; bind 3 Kbh.: Engstrøm & Sødring, 1988, XI + 19 s., ill.

*Songs and Harpsichord Music / Ulrik Cold; Lars Ulrik Mortensen; Rogers Covey-Crump; Jakob Lindberg
BIS CD-391*

I seriens bd. 3, *Musik for tasteinstrumenter* har Henrik Glahn som udgiver valgt at bringe en kilde af dansk oprindelse komplet. Det drejer sig om det lille håndskrevne tillæg til et eksemplar af Gabriel Voigtländers *Erster Theil allerhand Oden und Lieder*. Sohra, 1642.

Fire af de i alt seks variationsværker, som dette tabulatur indeholder, har tidligere været udgivet af Werner Breig, men der er flere grunde til, at jeg synes, at Henrik Glahn hermed har leveret den endegyldige udgave.

De indledende noter er forbilledlige. Her omtales komponisterne, kilden og værkerne med fyldige bibliografiske henvisninger, og der redegøres for transskriptionsprincipperne.

Samlingens hovedværker er uden tvivl Melchior Schildt's variationer over hhv. Dowlands "Paduana Lachrymae" og visen "Gleichwie das Feuer", bedre kendt som salmen "I Jesu navn skal al vor gerning ske". Glahns transskriptioner adskiller sig kun i nogle få detaljer fra Breigs, og Glahns synes at være mest nøjagtig.

Herudover indeholder tabulaturet variationsværker af Heinrich Scheidemann og Johann Rudolph Radeck, samt den anonyme "Frantzösches Liederlein", som også er udgivet af Breig, men på grundlag af en anden kilde, hvad der giver en lidt anden version.

Nodeteksten er klar og med tydelig angivelse af stemmeføringen. Det sparsomt anvendte ornamenttegn er gengivet som originalens, ligesom de arbitrære fingersætninger bringes in extenso, - der kommer nok en dag, hvor organister og cembalister vil tage dem alvorligt.

Tre af heftets stykker er indspillet på en CD, som også indeholder sange med cembalo- og lutakompagnement. Cembaloet spilles af Lars Ulrik Mortensen, og det er kort og godt fremragende. De tre solocembalostykker er M. Schildts versioner af "Gleichwie das Feuer" og "Lachrymae-pavanene" samt H. Scheidemanns "Englische mascarada". Cembaloet betragtes ofte som et primitivt, unuanceret og udynamisk instrument i sammenligning med det moderne klaver, men det modbevises her til fulde af Lars Ulrik Mortensen. Han forstår at udnytte et rigt varieret repertoire af virkemidler på stilistisk grundlag - uden at forfalde til manerer og smagløshed. Jeg kender ikke mange tangentspillere, der som han er sig betydningen af tonernes varighed for frasernes formning og rytmiske prægnans bevidst. At alle repetitioner spilles fordobler blot nydelsen; thi der er altid mindst to forskellige måder at spille en strofe på, - og her gøres det mesterligt!

CD'ens noter oplyser fyldigt om lay-out, sats og trykkeri, men intet om det anvendte instrument. Jeg gætter på, at det er et instrument af flamsk type med kort oktav C/E, stemt i middeltonestemning og a=ca. 422, hvilket er særdeles velvalgt for repertoire.

Det er en smuk optagelse.

Trods nogle forbehold, vil jeg ikke undlade her afslutningsvis at fremhæve det prisværdige i både node- og pladeudgivelserne. Medens det næppe vil være nødvendigt og rimeligt at udgive noderne påny i de næste mange år, så vil CD-indspilningerne nok ikke kunne holde så længe; men vi har nu et lydbillede af Christian IV-tidens musik, som den blev fortolket i 1988, og vi har også noderne til at realisere den efter i resten af årtusindet.

Jens Egeberg

Musik i Danmark på Christian IV's tid, bind I, IV, V, VI og VII, Musikvidenskabeligt Institut - Københavns Universitet og Engstrøm og Sødring, København 1988. Tilhørende Compact Discs: BIS-CD 389, 391 og 392.

Serien er udgivet i anledning af Christian IV-året og består af ialt 7 hæfter med 4 tilhørende Compact Discs. Udgivelsen er foretaget af Musikvidenskabeligt Institut ved Københavns Universitet og støttet af Fonden Christian IV året 1988, for to af hæfternes vedkommende sammen med Carlsbergfondet. Som det fælles forord siger, udgives mange af værkerne „her for første gang siden Christian IV's egen tid, og ved udgivelsen er der lagt vægt på at forene praktiske og videnskabelige hensyn“, en vanskelig alliance, der da heller ikke overalt lykkes lige godt. Selvom hæfterne benævnes „bind“, er der ikke tale om nogen stor udgivelse, det største indeholder 56 nodesider, det mindste 26. Udgaven har et præsentabelt ydre gennem et smukt fælles layout med forsidebillede i farver: det kendte loftsmaleri fra Rosenborg af Christian IV's musikanter. Desværre har de økonomiske ressourcer åbenbart ikke været så rigelige, at det smukke udstyr kan fortsætte inde i hæfterne. Papiret er af en så ringe kvalitet, at der kun skal lidt sollys til at ændre farven, og anmelderens kortvarige erfaringer viser allerede, at det hurtigt tager skade af at blive brugt. Endvidere er papiret udnyttet så voldsomt, at margin overalt er blevet *meget* smal, sædvanligvis 10 mm, enkelte steder helt ned til 6 mm! Hertil kommer, at den i Ungarn fremstillede nodesats ikke er på højde med, hvad man er vant til at se i denne type udgivelser. Hist og her optræder mærkelige fejl og problemer med bogstaver, idet man finder Æ erstattet af sammentrykt AE og æ erstattet af œ. Det er vanskeligt at undgå sammenligning med serien *Dania Sonans*, som er af en ganske anden kvalitet.

Når denne svaghed nævnes, er det fordi seriens indhold er af høj kvalitet og havde fortjent en smukkere ikklædning. Trods de eksisterende udgivelser af dele af Christian